

Maahanmuuttajat ja maahanmuuttajakoulutus vapaan sivistystyön oppilaitoksissa

TULOKSIA

Selvitysraportin julkistaminen
20.4.2016

Helsingin kaupungin työväenopisto

Leena Saloheimo
Vapaa Sivistystyö ry

OPETUSHALLITUS

Selvitys

- Opetushallitus teki opetus- ja kulttuuriministeriön toimeksiannosta
- Vapaa Sivistystyö ry toteutti
- Koskee vuoden 2014 tilannetta
- Selvitysraportti ladattavissa verkossa OPH:n sähköisessä julkaisusarjassa 20.4.2016 alkaen
- http://www.oph.fi/julkaisut/2016/maahanmuuttajat_ja_maahanmuuttajakoulutus_vapaan_sivistystyon_oppilaitoksissa

Kuinka paljon maahanmuuttajia opiskelee vapaan sivistystyön oppilaitoksissa

- Maahanmuuttajaopiskelijoita oli vähintään 52 000 (kaikki koulutusmuodot). Luku sisältää arvioituja tietoja, koska maahanmuuttajaopiskelijoiden lukumääriä tilastoidaan vain maahanmuuttajakoulutuksen osalta.
- Vapaan sivistystyön maahanmuuttajakoulutuksessa oli opiskelijoita 30 000. Vs-oppilaitosten kaikissa koulutusmuodoissa järjestämän maahanmuuttajakoulutuksen opiskelijamäärä oli yhteenlaskettuna 35 000.

Miten opiskelijamäärät jakautuvat: maakunnat

- Maahanmuuttajaopiskelijoita on kaikilla alueilla Suomessa, mutta erot määrissä ovat suuret. Pääkaupunkiseudulla heitä on moninkertaisesti muihin alueisiin verrattuna.
- Puolet vapaan sivistystyön maahanmuuttajakoulutuksen opiskelijoista opiskeli Uudellamaalla. Varsinais-Suomen (9 %) sekä Pohjanmaan, Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan osuudet olivat seuraavaksi suurimmat (3–4 %).

Miten opiskelijamäärät jakautuvat: vapaana sivistystyönä järjestetty koulutus

	yht.	kansalais- opisto	kansan- opisto	kesäyli- opisto	opinto- keskus	liikunnan koulutus- keskus
Vapaan sivistystyön maahanmuuttaja- koulutus	29 266	19 728	2 408	2 955	4 129	46
osuus, %	100	67	8	10	14	0
Muu vapaa sivistystyö (arvio)	16 865	9 956	888	866	3 375	1 780
yht.	46 131	29 751	3 304	3 831	7 518	1 826
osuus, %	100	64	7	8	16	4
Maahanmuuttajien nuorisotakuukoulutus	840	670	170			

Miten opiskelijamäärät jakautuvat: muu koulutus

	yht.	kansalais- opisto	kansan- opisto	kesäyli- opisto	opinto- keskus	liikunnan koulutus- keskus
Tilauuskoulutus	968	822	83	47	16	-
Työvoimakoulutus	3 125	2 340	769	16	-	-
Maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistava koulutus	232	-	232	-	-	-
Ammatillinen perus- ja lisäkoulutus	183	-	112	7	55	9
Aikuisten perusopetus sekä aikuisten perusopetuksen alkuvaiheen opetus, perusopetuksen valmistava opetus ja perusopetuksen lisäopetus	708	265	443	-	-	-
Maahanmuuttajien lukiokoulutukseen valmistava koulutus	14	-	14	-	-	-
Lukiokoulutus	31	-	31	-	-	-
yhteensä	5 261	3 427	1 684	70	71	9

Millaisia laajuuksia maahanmuuttajakoulutuksilla on

	Opetustunnit	Koulutukset	tuntien lkm/koulutus
	lkm	lkm	
kansalaisopisto	68 180	1 468	46
kansanopisto	48 676	131	372
kesäyliopisto	4 936	126	39
liikunnan koulutuskeskus	101	3	34
opintokeskus	9 849	191	52
Yhteensä	124 292	1 897	66

Millaisia sisältöjä maahanmuuttajakoulutuksilla on

Ilmoitetuista **opetustunneista**

- kielitiede ja kielet 74 %, yleissivistävä koulutus ja oppimisvalmiuksien kehittäminen ja motivointi 15 %

	Kansalais- opisto	Kansan- opisto	Kesäyli- opisto	Liikunnan koulutus- keskus	Opinto- keskus
	%	%	%	%	%
Yleissivistävä koulutus ja oppimisvalmiuksien kehittäminen ja motivointi	1,5	10,4	-	-	18,3
Kielitiede ja kielet	92,5	85,1	99	-	42,1
Käsi- ja taideteollisuus ja käden taidot	1	0,5	-	-	4,3
Viestintä- ja informaatioala	0,7	0,2	-	-	-
Sosiaalitieteet	0,3	0,1	-	-	5,3
Luonnontieteiden ala	-	-	-	-	6,5
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	1	0,4	-	100	5,8

Omaehtoisen kotoutumiskoulutuksen osuus maahanmuuttajakoulutuksesta

- 3 000 vapaan sivistystyön maahanmuuttajakoulutuksen opiskelijaa suoritti kotoutumissuunnitelman mukaisia omaehtoisia opintoja

	Kansalais- opisto	Kansan- opisto
Kotoutumissuunnitelman mukaisen omaehtoisen koulutuksen osuus opetustunneista	31 %	75 %
Kotoutumissuunnitelmaan sisältyviä omaehtoisia opintoja suorittavat, osuus opiskelijoista	8 %	55 %

Opetussuunnitelman perusteiden käyttö: osuudet opetustunneista

	Kaikki	Kansalais- opisto	Kansan- opisto
Kotoutumiskoulutuksen OPS:n perusteiden pohjalta järjestetty koulutus	44 %	68 %	32 %
Kotoutumiskoulutuksen OPS:n perusteita osittain soveltaen järjestetty koulutus	22 %	20 %	21 %
Luku- ja kirjoitustaidon koulutuksen OPS:n perusteiden pohjalta järjestetty koulutus	22 %	5 %	31 %
Luku- ja kirjoitustaidon koulutuksen OPS:n perusteita osittain soveltaen järjestetty koulutus	12 %	6 %	15 %

Opintomaksu/opiskelijan osuus

	kaikki	kansalais- opisto	kansan- opisto	kesäyli- opisto	liikunnan koulutus- keskus	opinto- keskus
maksu perittiin aina	46 %	44 %	46 %	85 %	25 %	25 %
maksua ei peritty lainkaan	18 %	17 %	21 %	0 %	25 %	37 %
maksu perittiin joissakin tapauksissa.	35 %	38 %	32 %	15 %	50 %	37 %

- Opiskelijan osuuden tai osan siitä maksoi opiskelija itse (82 % vastaajista)
- Sen saattoi maksaa kunnallinen virasto, järjestö, työnantaja tms. (39 % vastaajista)
- Opiskelijan osuuden alentamiseen tai kattamiseen käytettiin useimmiten opintoseteliavustusta (73 % vastaajista)

Maahanmuuttajien osuus oppilaitosten henkilökunnassa

	yht.	kansalais- opisto	kansan- opisto	kesä- yliopisto	liikunnan koulutus- keskus	opinto- keskus
Maahanmuuttajien osuus päätoimisista opettajista, %	4,3	4,4	4,7	8,6	0	0
Maahanmuuttajien osuus sivutoimisista opettajista, %	6,4	7,2	4,7	2,8	1,4	41
Maahanmuuttajien osuus muusta henkilökunnasta, %	3,9	3,8	4,3	0	6,9	1,9
Maahanmuuttajien osuus henkilöstöstä, %	6,1	6,9	4,6	2,7	3	24,5

Kyselyn toteuttamisesta

- Kysely tehtiin loka-marraskuussa 2015 suomen- ja ruotsinkielisellä verkkolomakkeella yhteistyössä oppilaitosmuotojen valtakunnallisten järjestöjen kanssa
- Kyselyyn vastasi 85 prosenttia vs-oppilaitoksista
- Saatiin kattava aineisto
- Suomen- ja ruotsinkielisten oppilaitosten tietojen analysointi erikseen ei ollut mahdollista

Selvitysraportti

MAAHANMUUTTAJAT JA MAAHANMUUTTAJAKOULUTUS VAPAAN
SIVISTYSTYÖN OPPILAITOKSISSA. Toimittanut Leena Saloheimo

Opetushallitus. Raportit ja selvitykset 2016:4

ISBN 978-952-13-6250-7 (pdf)

ISSN-L 1798-8918 ISSN 1798-8926 (verkkojulkaisu)

http://www.oph.fi/julkaisut/2016/maahanmuuttajat_ja_maahanmuuttajakoulutus_vapaan_sivistystyon_oppilaitoksissa

Lisätietoja

Opetusneuvos Heikki Sederlöf, OPH
heikki.sederlof@oph.fi

Suunnittelija Leena Saloheimo, Vapaa Sivistystyö ry
Leena.saloheimo@sivistystyo.fi